

Motion till riksdagen 2018/19:715

av **Hillevi Larsson (S)**

Avveckling av fideikommiss

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avveckling av fideikommiss och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Fideikommiss innebär följande: En laglig möjlighet att förbigå arvsrättslagstiftningen så att endast den äldste sonen ärver fideikommisssegendom. Syskon, mödrar och döttrar till den äldste sonen ärver ingenting av egendomen. Undantag är om äldste sonen dör, då ärver näste son i åldersföljd istället. Kvinnor kan aldrig ärva fideikommisssegendom.

Fideikommissinstitutet avskaffades 1963 men det finns ett kryphål i lagen som reglerar avskaffandet. Paragraf 6 i lagen medger att regeringen kan ge dispens för att fortsätta att praktisera fideikommissinstitutet. Undantag kan göras om det finns särskilda skäl, exempelvis om en fideikommisssegendom har ”synnerligt kulturhistoriskt värde”. I dessa fall kan regeringen låta ett fideikommiss fortgå enligt medeltidens arvsregler. Antingen tills nuvarande arvtagare avlider eller på obestämd tid. Regeringen har vid flera tillfällen beviljat undantag så att fideikommiss kan löpa vidare.

På 1960-talet ville den dåvarande socialdemokratiska regeringen göra upp med fideikommissens kvinnofientliga och diskriminerande konstruktion. Huvudsyftet med avvecklingslagen var att se till att allt arv fördelas könsneutralt. Men kryphålet i lagen möjliggör att detta medeltida kvinnoföraktande system upprätthålls ytterligare en generation, eller ännu längre tid.

Det är beklagligt att regeringen på 1960-talet tillät undantag i avvecklingslagen. Men det är inte för sent att göra om och göra rätt. När möjlighet finns bör regeringen överväga en översyn för att täppa till kryphålet i lagstiftningen så att modern könsneutral arvslagstiftning gäller när återstående fideikommiss avvecklas. Fideikommiss är en medeltida kvarleva som bör förpassas till historien.

Hillevi Larsson (S)